

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruge, z o. j. * List izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
številka stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Vodnikova ulica 2. — Telefon št. 196

Leto XII.

Celje, 31. januarja 1941

Štev. 3

Kam s hmeljem

Da, kam s hmeljem, to je danes za hmeljarje najbolj pereče vprašanje. Saj poteka že četrti mesec, odkar smo ga obrali, pa je še večinoma neprodan. Pridelali smo lani precej obilo, vsaj kakih 26.000 stofov, prodali pa ga nismo doslej še niti 5000 stofov. Ker je domača pivovarska industrija v glavnem krita in prav tako tudi potrebe uvoznih evropskih držav, je edina možnost za vnovčenje našega hmelja le še prekomorski izvoz, ki pa je bil vse doslej in je zaenkrat tudi še sedaj zaradi blokade nemogoč. Kam torej s hmeljem? Ali naj res to sicer tako dragoceno blago postane nič vredno in končno vzame konec na kompostu? Treba je rešiti, kar se rešiti dá, pa bo prav, če pogledamo, kaj se je tozadevno doslej že vse poskusilo.

Že med obiranjem je bilo jasno, da je za vnovčenje našega pridelka najbolj važen prekomorski izvoz, kamor smo že nekaj zadnjih let izvažali do osemdeset odstotkov vsakoletnega pridelka. Blokadne oblasti so prvotno izjavile, da načelno dajejo potrebno dovoljenje, četudi bo to odvisno od vsakega posameznega primera. Pač pa je naša Direkcija za izvoz bila zelo dobro poučena in trdila, da blokadne oblasti vkljub načelnemu pristanku takega dovoljenja ne izdajo in da so doslej vsa tozadevna pogajanja končala z neuspehom; o točnosti te trditve smo se prepričali potem, ko so prve in do danes še vse prošnje za tozadevno dovoljenje ostale nerešene. Prav tako dobro poučeni so bili tudi ameriški kupci, ki so zaradi tega bili pripravljeni plačati hmelj šele, ko prispe tja preko, kamor pa ga je bilo in ga je zaenkrat še vedno nemogoče spraviti, ker se ni dobilo in se trenutno še vedno ne dobi potrebnega dovoljenja za prevoz.

Ker je bilo torej že v začetku sezone jasno, da bo z vnovčenjem hmelja križ, je Hmeljarska zadruga takoj podvzela potrebne korake, da se hmelj vendar spravi naprej. Narodna banka je bila pripravljena dati potrebno lombardno posojilo, da se ves ali vsaj ves boljši hmelj prevzame, sortira in embalažira ter dá vsakemu hmeljarju nekaj na račun za najnujnejše potrebe, ostanek pa bi se izplačal, če in kadar bi bil hmelj vnovčen. Toda za tako lombardno posojilo je brezpogojno zahtevala varno supergarancijo, ki jo zadruga z omejenim jamstvom seveda ne more nuditi, prav tako pa tudi ne hmeljarji sami ali banovina, ampak bi jo mogla dati izključno le država, pa je zato napravila zadruga tozadevno vlogo naravnost na ministrskega predsednika. Ker ni bilo nobene rešitve, je napravila drugo vlogo potem kmetijskega na finančnega ministra, toda niti na eno, niti na drugo vkljub ponovnim vsesstranskim intervencijam do danes še ni bilo nobene rešitve. Pribiti moramo, da je zadrugo pri njenih naporih za vnovčenje hmelja vedno vneto podpirala tudi Kmetijska zbornica, toda žal doslej uspeha vkljub temu ni bilo.

Tako je torej! Ponovno se namreč slišijo med hmeljarji pikre opazke, da vsak je še kaj kupil v teh težkih časih, le zadruga ni za vnovčenje hmelja storila prav nič. Kakor iz prednjega razvidno, je prav obratno res. Zadruga se sicer res ni s ponudbami pulila za pičle dobave in tako pomagala tlačiti ceno od 45 na 25 din za kg, ker to prav gotovo ni in ne sme biti njen namen. Na vsak način nekaj kupiti, samo da se zasluži, je stvar trgovca, ne sme pa biti stvar zadruge. In kar se je dalo spraviti v denar, se je tudi spravilo, za hmeljarje pa je prav gotovo vseeno, če so to kupili trgovci ali pa bi zadruga, kajti zadruga ni, ker so trgovci in če bi zadruga, pa ne bi bili trgovci. Prodanega je, kolikor se je dalo prodati in več se ni dalo doslej na noben način. Zato pa je zadruga v takó

težkih časih smatrala za svojo glavno nalogo kot zastopnica hmeljarjev omogočiti vnovčenje celokupnega ali vsaj velike večine pridelka in če v svojih prizadevanjih doslej ni uspela, to prav gotovo ni njena krivda, saj je storila vse, kar se je dalo.

In kaj sedaj? Še je čas, toda tudi prav zadnji čas! Nad 20.000 stotov hmelja se nahaja še v rokah hmeljarjev. Za preparacijo in embalažiranje tega hmelja je treba najmanj dva meseca, pa je za to skrajni čas, da se s tem prične in tudi konča, še preden se bo pričel hmelj razkrajati. Pomlad bo skoraj prišla v deželo, mnogi hmeljar pa stoji tu brez prebite pare v žepu ter ne ve, kaj in kako ter s čim bi. Če se vsaj sedaj zadnji čas še izvede akcija, za katero se je Hmeljarska zadruga doslej brezuspešno zavzemala, bo hmelj še dolgo vrsto mesecev ohranil svojo polno vrednost in če vsak hmeljar dobi vsaj po 10 din naplčila za kilogram, mu bo za prvo silo tudi pomagano in bo na ostali del kupnine že počakal, dokler se hmelj ne vnovči.

Za opisano akcijo je seveda potrebno mnogo denarja, za preparacijo in embalažiranje hmelja skoraj prav toliko kakor za naplčilo hmeljarjem. In uspeh? Ne samo, da bi bilo s tem pomagano vsem, zlasti pa najrevnejšim hmeljarjem in bi se hmelj tudi držal mnogo dlje, temveč bi bil hmelj tudi vsak čas pripravljen za izvoz. No in potem tudi ni šment, da ne bi dobili dovoljenja, da na dveh ali treh ladjah ob ugodni priliki prepeljemo ves hmelj tja preko, kjer ga vnovčiti gotovo tudi ne bo več težko.

Pa če bi se hmelj končno le ne dal izvoziti in vnovčiti ter bi bilo treba seči po državni supergaranciji? V tem najslabšem in zaenkrat prav nič verjetnem primeru bi država mnogo revnejšim hmeljarjem, ki so ji pripomogli že do tolikih zdravih deviz, ne prispevala prav nič več kakor svoj čas mnogo imovitejšim vojvodinskim kmetovalcem, ko je jamčila Prizadu za že vnaprej očitvidno izgubo pri pšenici, ki jo je potem dejansko tudi morala kriti. Bogač vojvodinski kmet tedaj ni prav nič stradal, temveč se je moral le nekoliko omejiti v svojem splošno znanem razkošju, pa se mu je pomagalo. Tem bolj upravičeno zahteva podobno pomoč danes naš hmeljar, ki dejansko strada ter nima in ne bo imel nih za trohico soli, če ne bo prodal svojega hmelja, kaj šele za moko in kruh! Danes je najvažnejše vprašanje prehrane, tako se ponovno poudarja in za nas hmeljarje je najvažnejše vprašanje prehrane prav vnovčenje hmelja, ker sicer nimamo s čim kupiti hrane, pa če jo je še tako v izobilju, sami jo pa tudi ne pridelamo.

Ne gre nam torej za to, kdo kupi in kupuje hmelj, ampak za to, da se vsaj največji del našega hmelja spravi naprej in da dobi hmeljar čimprej vsaj delno naplčilo zanj. In da se to doseže, je Hmeljarska zadruga, ki nima namena samo zaslužiti pri hmelju, zastavila ponovno vse svoje sile za izvedbo opisane akcije na vseh merodajnih mestih in Bog daj, da bi uspela vsaj sedaj, ko je za tako akcijo že skrajni čas. Razveseljivo pa je, da se je za to življenjsko vprašanje hmeljarjev zavzelo zadnji čas tudi dnevno časopisje, čigar glas seže vsekakor dalje kakor našega strokovnega glasila in nas na ta način podprlo v naših prizadevanjih.

In če se medtem doslej tako trdovratno zaprta pot preko morja odpre? Tudi nič zato in vsi želimo, da bi se. Vseeno je namreč, kdo hmelj kupuje in izvaža, trgovci, banka ali zadruga, glavno je le, da ga hmeljar spravi čimprej izpod nog in vsaj nekaj dobi zanj.

Iz zgodovine piva

Pa ne samo kot pijača sama, celó kot plačilno sredstvo so ga Egipčani uporabljali. Ustanove za posamezne večje templje so plačevali v pivu, in to celó kralji. Tako je dobival tempelj v Tebah od kralja na leto 1500 velikih vrčev piva in 100 vrčev posebnega, najboljšega piva. Razlikovale so se ustanove po količini in kakovosti piva.

Kralji so imeli navadno svoje lastne pivovarne; drugače pa se je pivo varilo v manjšem, pa tudi v večjem obsegu. Kljub temu, da se je toliko piva porabilo, pa vendar Egipčani niso bili tako izurjeni pivovarji kot Babilonci in tudi niso razvili varjenja piva na tako stopnjo in višino kot v Babiloniji. Boljše vrste piva so sploh uvažali iz Babilonske. Vendar vse to ni oviralo Egipčanov, da ne bi bili dobri pivci piva. Predstavljal so si namreč, da je v pivu demon, ki se naseli v srcu in ne pušči človeka, da bi bil slabe volje, ali da bi napravil kako hudobijo, ali da bi sploh imel hudobne misli. Vsi pivci piva so po njih mnenju veseli, dobrodušni ljudje, kot njih zaščitnik — bog piva.

Poznali so belosvetlo pivo, ki je bilo najnavadnejše. Poleg tega so izdelovali tudi črno in rdeče pivo. Za varjenje so uporabljali dvoznico in ječmen. Posebna vrsta piva je bila tista, ki so ji primešavali med. Navadno pivu niso dodajali nobenih primesi (kot dandanes hmelj) in bi se nam zdelo danes tako pivo popolnoma brezokusno. So sicer izdelovali nekatera piva, ki so jim dodajali neke rastline, vendar le v mali množini; splošno je

bilo pivo brez primesi. Da se ni pivo kvarilo v shrambah, so ga spravljali v neprodušno zaprte posode, ki so jih zapečatili in popisali. Nekaj pa so poznali tudi že stari Egipčani, kar občutimo tudi še dandanes — namreč davek na pivo!

Pa ne samo v pokrajinah južno od Babilonske, ampak tudi ostali narodi in dežele so dobili po stopoma to pijačo. Dočim so semitski narodi Azije prejeli pivo takšno, kot so ga izdelovali Babilonci in je bilo to njih navadna pijača, so pa Arijci že prej poznali svojo alkoholno pijačo — medico. Pivo se torej pri njih ni tako udomačilo, kot drugod, ampak v drugačni obliki. Predvsem so bili narodi vzhodno od Kaspiškega jezera, v Indiji Vedi in zahodno od njih v Iranu Perzijci, ki so že zgodaj poznali pijačo »soma« ali »homa«. Ime te pijače izvira od neke rastline, katere sok so primešali osnovni pijači iz žita. Izdelovali so torej pijačo, pri kateri je bila glavna dišava, po kateri so pijačo sploh imenovali. Sok te rastline (*asclepias acida* — svilnica) so pripravljali tako, da so rastlino v možnarjih z bati stolkli, to stiskali in sok dobro precedili. Imenovali so rastlino »soma« ali »homa«, kar je prav za prav eno in isto. Tako pripravljeni sok so primešali osnovni pijači. Osnovna tekočina je bila pripravljena po večini iz prosa, pozneje deloma tudi iz ječmena. Vse pripravljanje pijače je bilo poverjeno svečenikom, ker se je pijača prvotno rabila le pri daritvah. Zaradi aromatične primesi je postala pijača omotična

(Dalje prih.)

Objave

Najboljše mešano umetno gnojilo za polno spomladansko gnojenje hmelja, pa tudi žita, krompirja, koruze in travnikov posebej za to pripravljeni KAS, to je kalijev sulfat z amonsulfatom in superfosfatom, ki se je lani tako dobro obneslo, bo imela Hmeljarska zadruga na zalogi tudi letos. Ker pa je letos za umetna gnojila sploh trda, je založna seveda zelo pičila in priporočamo zato združnikom, da si ga čimprej naroče, ker ga pozneje ne bo več dobiti. V ta namen naj se oglasijo v združni poslovni v Celju, kjer dobé potrebno nakaznico, s katero potem gnojilo na skladišču v Celju lahko takoj prevzamejo.

Bencin za motorne škropilnice se more kupiti samo s posebnim dovoljenjem kraljevske banske uprave. V ta namen je treba vložiti prošnjo in prijavo na predpisanem obrazcu. Združniki, ki imajo motorne škropilnice, se opozarjajo, da vložijo tozadevne prijave čimprej, da bodo dobili še pravočasno bencin tudi že za škropljenje sadnega drevja. V to svrhu naj se zgledajo čimprej, najpozneje pa do 15. februarja t. l. v združni pisarni v Celju, Vodnikova 2, kjer jim bo zadruga sestavila tozadevne prijave ter jih potem skupno odposlala v pristojno rešitev.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: V hmeljski kupčiji prevladuje slej ko prej zelo mirno razpoloženje in je tudi prometa le malo. Prekomorski izvoz zaradi blokade namreč še vedno ni mogoč in zato pride le sem ter tja še do kake dobave domači pivovarski industriji ali pa za izvoz v sosednje evropske države. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in lanski pridelek notira slej ko prej 25—30 din, vendar so najvišje cene že le bolj nominalne.

Vojvodina: Pri vnovčenju lanskega pridelka v glavnem prevladuje zastoj in le sem ter tja pride še do kakega neznatnega zaključka po nespremenjenih cenah. Sicer pa je vprašanje cen sedaj bolj podrejenega pomena in je bolj glavno vprašanje vnovčenje sploh, na katero zaradi nepremostljive blokade ni pravega izgleda.

Nemčija: Na hmeljskem tržišču prevladuje nadalje zelo mirna tendenca in je tudi prometa le malo, vendar so cene ostale v glavnem nespremenjene, četudi so le bolj nominalne. Sortiranje in bonitiranje še neprodanih zalog v prvi roki dobro napreduje, kaj pa bo potem dalje s tem hmeljem, zaenkrat še ni dokončno določeno.

Češkomoravska: V hmeljski kupčiji je položaj nespremenjen, prometa le malo in cene nominalne. Usoda še neprodanih zalog v prvi roki, ki so vsekakor še precej izdatne, še vedno ni dokončno določena. Sicer pa vsa poročila prihajajo zelo neredno in so zelo skopa.

Splošno: Iz ostalih okolišev raznih držav ni nobenih zanesljivih novjših poročil. Sicer pa je razpoloženje na vseh tržiščih zelo mirno, ker ima Evropa mnogo več hmelja, kakor ga potrebuje, izvoziti pa ga sedaj ne more, pa tudi v Ameriki vkljub ali pa morda prav zaradi pomanjkanja evropskega uvoza na tržiščih hmelja ni nobene živahnosti.

**POMLADANSKI
DUNAJSKI VELESEJEM
WIENER MESSE**

OD 9. DO 16. MARCA 1941

V znaku poljedelstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

Poljedelstvo (vsi poljedelski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo — vinogradništvo — ribolov in ribogojstvo — čebelarstvo — kemična industrija — mlekarnstvo — kletarstvo

Na področju tehničnega velesejma

AVTOMOBILSKA IN MOTOCIKLISTIČNA RAZSTAVA

Prijave najpozneje do 10. februarja

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. Kulhanek, častni zastopnik za Dravsko hanovino in bavovino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, tel. 51-85.

H. Pfannenstill, generalni zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel. 30-881.

Popusti na vseh železnicah.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti po-
žaru: poslopja, vse premičnine,
hmelj, zvonove, steklo, nezgo-
de, vlom, jamstvo, avto-kasko,
življenjska zavarovanja v vseh
kombinacijah in posmrtninska
zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne za-
vode, da se omogoči z oživitvijo denar-
nega obtoka delavoljnim našim ljudem
zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje
prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim
premoženjem popolno varnost. Mesto Celje
jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še
samo jamči zanj z vsem svojim imetjem
in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna,
nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sprejema
hranilne vloge in
jih obrestuje
najbolje. Denar
je pri njej naložen
popolnoma varno.
Za hranilne vloge
jamči poleg re-
zerv in hiš nad
4000 članov - po-
sestnikov
z vsem svojim
premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

*nudi svojim članom po najugodnejših cenah pri-
snano prvovrstne Holderjeve škropilnice vseh
vrst, traktorje za oranje in okopavanje, razna
sredstva za zatiranje bolesni in škodljivcev itd.*